

Akademija za pripremu projekata

1. Modul – Osnovni pojmovi i pravila

Postoje mnogobrojni programi koji se financiraju iz proračuna EU. Programi EU međusobno se uvelike razlikuju s obzirom na ciljeve, područja intervencije, vrijednost potpora i način provedbe. Pravila pojedinog programa definiraju se za višegodišnje razdoblje, tijekom kojeg su moguće određene izmjene kako bi se programi prilagodili novim izazovima s kojima se susreću korisnici.

Za pregled natječaja iz Nacionalnog plana za otpornost i oporavak (kratica NPOO) trenutno koristimo web stranicu:

- <https://fondovieu.gov.hr/pozivi>

POJMOVI koji su nam važni

Operativni program (kratica OP) – Operativni programi detaljni su planovi u kojima države članice predviđaju koliko će sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (kratica ESIF) potrošiti tijekom programskog razdoblja. Njih je moguće povući za konkretnu regiju ili tematski cilj na razini cijele zemlje (primjerice okoliš). Za cilj europske teritorijalne suradnje sastavljaju se prekogranični ili međuregionalni operativni programi.

Svaki operativni program ima svoju kraticu, a od svih su nam najvažniji:

- OPKK – Operativni program konkurentnost i kohezija,
- OPULJP – Operativni program učinkoviti ljudski potencijali.

Upravljačko tijelo (kratica UT) je nacionalno tijelo koje upravlja pojedinim operativnim programom. U Hrvatskoj su sljedeće institucije nadležne: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (OP Promet), Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (OP Okoliš), Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU (OP Konkurentnost i kohezija) i Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (OP Učinkoviti ljudski potencijali).

Posredničko tijelo razine 1 (kratica PT1) je nacionalno tijelo koje, u okviru odgovornosti **Upravljačkog tijela**, obavlja delegirane funkcije vezane za odabir projekata za financiranje. Primjerice ono u suradnji s **Posredničkim tijelom razine 2** priprema smjernice/upute za prijavitelje za ocjenjivanje i odgovorno je za preliminarnu procjenu odnosno odabir projekata za financiranje. Ukoliko nije ustrojeno, spomenute zadatke obavlja Upravljačko tijelo.

U Hrvatskoj su zaduženi: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (OP Promet), Ministarstvo poljoprivrede (OP Okoliš), Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

Posredničko tijelo razine 2 (kratica PT2) je nacionalno ili javno tijelo koje, u okviru odgovornosti **Upravljačkog tijela**, obavlja delegirane funkcije koje se primjerice

odnose na provjeru jesu li financirani proizvodi i usluge isporučeni, jesu li izdaci koje je korisnik prikazao za projekt stvarno nastali te udovoljavaju li nacionalnim i pravilima Europske unije tijekom cijelog razdoblja provedbe i trajanja projekta.

U Hrvatskoj su zaduženi: Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (kratica SAFU), Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (kratica HAMAG BICRO) (za OP Konkurentnost i kohezija), Hrvatski zavod za zapošljavanje i Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva (OP Učinkoviti ljudski potencijali).

Posredničko tijelo razine 1 i Posredničko tijelo razine 2 ustrojavaju se u okviru pojedinog operativnog programa ukoliko **Upravljačko tijelo** tog programa prenosi dio svojih funkcija na njih, u kojem slučaju **Upravljačko tijelo** zadržava cjelokupnu odgovornost za upravljanje OP i obnašanje svih funkcija Upravljačkog tijela.

Ista institucija može obnašati funkcije pojedinih tijela u više programa, a kojim su institucijama dodijeljene pojedine funkcije uredbom **propisuje Vlada Republike Hrvatske**.

PONOVIMO

U sustavu u okviru operativnih programa, postoje sljedeća tijela:

Koordinacijsko tijelo	Upravljačka tijela
Tijelo za reviziju	Posrednička tijela razine 1
Tijelo za ovjeravanje	Posrednička tijela razine 2

Koordinacijsko tijelo je nacionalno tijelo odgovorno za programiranje, uspostavu sustava, donošenje pravila, razvoj integriranog sustava upravljanja informacijama, praćenje provedbe na nacionalnoj razini te koordinaciju s Komisijom. U Hrvatskoj tu ulogu obnaša Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU.

Tijelo za reviziju je nacionalno tijelo koje je funkcionalno nezavisno od Upravljačkog tijela i Tijela za ovjeravanje, odgovorno za vanjsku reviziju ispravnosti i učinkovitosti rada sustava.

U Hrvatskoj je za tu funkciju zadužena Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije.

Tijelo za ovjeravanje je nacionalno tijelo koje ovjerava izjavu o izdacima i zahtjeve za plaćanja prije upućivanja istih Komisiji. Institucija u kojoj se obavljaju funkcije Tijela za ovjeravanje može biti odgovorna i za plaćanja, ovjeravanje dodatnosti sredstava, nadzor nad nepravilnostima i pripremu dijela pravilnika o postupanju tijela u sustavu.

Kohezijska politika

Jedna od najznačajnijih javnih politika Europske unije je [Kohezijska politika](#), za koju je u financijskom razdoblju 2014.-2020. bilo izdvojeno 376 milijardi eura. Osnovna svrha kohezijske politike jest smanjiti značajne gospodarske, socijalne i teritorijalne razlike koje postoje između regija Europske unije, ali i jačati globalnu konkurentnost europskog gospodarstva.

Kohezijska politika Europske unije financira se iz tri glavna fonda, a na raspolaganju su u ovoj financijskoj perspektivi još dva fonda. **Europski fond za regionalni razvoj (kratica EFRR)** i **Europski socijalni fond (kratica ESF)** poznati su i pod nazivom strukturni fondovi, a svih pet fondova ima **zajednički naziv Europski strukturni i investicijski fondovi (ESI fondovi)**.

Središnje koordinacijsko tijelo Republike Hrvatske nadležno za upravljanje ESI fondovima je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

EUROPSKI FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ (kratica EFRR)

Namjena: ulaganja u proizvodne investicije s ciljem otvaranja radnih mjesta, infrastrukturne investicije te lokalni razvoj i razvoj malog i srednjeg poduzetništva.

Iz fonda se mogu financirati aktivnosti vezane uz:

- produktivna ulaganja koja pridonose stvaranju i očuvanju održivih radnih mjesta, kroz izravne potpore za ulaganja u mala i srednja poduzeća
- ulaganja u infrastrukturu pružanja osnovnih usluga građanima u području energetike, okoliša, prometa te informacijskih i komunikacijskih tehnologija
- ulaganja u socijalnu, zdravstvenu i obrazovnu infrastrukturu
- razvoj unutarnjeg potencijala podržavanjem lokalnih i regionalnih razvoja i istraživanja te inovacija

Korisnici: istraživački centri, lokalne i regionalne vlasti, škole, korporacije, trening centri, državna uprava, mala i srednja poduzeća, sveučilišta, udruge.

EUROPSKI SOCIJALNI FOND (kratica ESF)

Namjena: poticanje poduzetništva i pomoć posloprimcima u pronalaženju boljih radnih mjesta.

Iz fonda se mogu financirati aktivnosti vezane uz:

1. Modul – Osnovni pojmovi i pravila

- ulaganja u ljudske resurse (cjeloživotno učenje, inovacije i poduzetništvo, usavršavanje vještina za upravljanje, profesionalno usmjeravanje, obuka predavača u različitim stručnim područjima),
- podršku povratku nezaposlenih među aktivnu radnu snagu (financiranje seminara, treninga),
- prilagodbu gospodarskim promjenama (produktivnija organizacija rada, ciljanje znanja i vještina, zapošljavanje i obuka),
- pristup tržištu rada (modernizacija i jačanje institucija, aktivne mjere zapošljavanja),
- socijalnu uključenost (borba protiv diskriminacije, zapošljavanje, pomoć i usluge) te
- podršku radu službi za zapošljavanje (umrežavanje s istraživačkim centrima, izrada i provedba studija o potrebama za određenim profilom radne snage).

Korisnici: javna uprava, udruženja radnika i poslodavaca, nevladine organizacije, organizacije civilnog društva, dobrotvorne ustanove, društveni poduzetnici.

ZAJEDNIČKA NACIONALNA PRAVILA (kratica ZNP)

Zajednička nacionalna pravila verzija 7.0 stupila su na snagu 4. prosinca 2020. godine te su objavljena na internetskoj stranici www.strukturnifondovi.hr .

Zajedničkim nacionalnim pravilima reguliraju se procedure vezano za postupanje tijela u Sustavu upravljanja i kontrole, kao i procedure koje se odnose na korisnike bespovratnih sredstava s ciljem pojednostavljenja u postupanju u okviru postojeće EU i nacionalne regulative, ubrzanja provedbe i povećanja apsorpcije bespovratnih sredstava koja su na raspolaganju.

Poseban naglasak zadnjih promjena u tom smislu stavljen je na pojednostavljene procedure koje su od utjecaja na gospodarstvenike i neobveznike Zakona o javnoj nabavi (kratica NOJN).

Na sljedećoj [poveznici](#) možete preuzeti Zajednička nacionalna pravila.

Izmjene procedura iz Pravila o provedbi postupaka nabava za neobveznike Zakona o javnoj nabavi (Pravila za NOJN) od kojih je za nas najvažnije:

- podizanje praga za provedbu postupka nabave sa jednim ponuditeljem, za robe i usluge sa 200.000,00 HRK na 400.000,00 HRK te za radove sa 500.000,00 HRK na 1.000.000,00 HRK.

Ovo nam je važno jer se ti iznosi primjenjuju pri ugovaranju naših usluga provedbe kod projekata koje uspješno dovedemo do financiranja. Više o tome u poglavlju [1.5. Javna nabava za obveznike i neobveznike.](#)

Važan pojam u pripremi projekta predstavlja i pojam „**Potpore male vrijednosti – de minimis potpore**“ koji predstavlja posebnu kategoriju potpora s ograničenjem u 3

godine i 200.000EUR po poduzetniku. Više o tome u poglavlju 1.9. Vrste potpora i glavne razlike između njih.

PRAVILA PRI UTVRĐIVANJU VELIČINE PODUZETNIKA

Obzirom da svaki natječaj određuje prihvatljive prijavitelje prema različitim kriterijima, a o tome ovise i visine potpora koje mogu dobiti (tzv. intenziteti potpore) u nastavku slijedi pojašnjenje kako utvrditi u koju skupinu naš poduzetnik pripada. Moguće kategorije su:

- Mikro i mali poduzetnik
- Srednji poduzetnik
- Veliki poduzetnik

Mikro, male i srednje poduzetnike svrstavamo u zajedničku kategoriju **Mali i srednji poduzetnici (kratica MSP)** odnosno Small and medium sized enterprises (kratica SME).

Kriteriji za određivanje veličine poduzetnika

1. Definiranje prema broju zaposlenih, godišnjem prometu i aktivi/dugoročnoj imovini Tablica prikazuje kriterije za definiranje poduzeća prema jednoj od kategorija MSP-a. Glavni kriterij koji gledamo je broj zaposlenih prosječno u tri zadnje godine.

Kategorija poduzeća	Broj zaposlenih	Godišnji promet	Aktiva
Mikro	Manje od 10	≤ 2 milijuna EUR	≤ 2 milijuna EUR
Malo	Manje od 50	≤ 10 milijuna EUR	≤ 10 milijuna EUR
Srednje	Manje od 250	≤ 50 milijuna EUR	≤ 43 milijuna EUR

2. Definiranje MSP-a prema udjelu u poduzeću

Ova definicija ima još jedan uvjet koji je nužno zadovoljiti za konačnu kategorizaciju poduzeća. Kao što je ranije navedeno, u obzir se uzimaju i povezanosti između dva ili više poduzeća.

Ovdje postoje 3 kategorije poduzeća: neovisna, partnerska i povezana.

Svaka od ovih kategorija sa sobom donosi određene promjene pri konačnoj definiciji poduzeća u jednu od kategorija MSP-a, s obzirom na broj zaposlenih, godišnji promet i aktivu/dugoročnu imovinu.

Neovisna poduzeća

Većina poduzeća u Europskoj Uniji je neovisno. To znači da je poduzeće u potpunosti neovisno ili je partnerski povezano s jednom ili više tvrtki. Kod neovisnih poduzeća, partnerski udio jednog ili više poduzeća mora biti manji od 25% ukupnog udjela

poduzeća i obrnuto. Postoje i iznimke, no takve slučajeve nemamo stoga ih neću spominjati.

Partnersko poduzeće

Ukoliko udio jednog ili više poduzeća u drugom poduzeću iznosi 25% ili više, a ne više od 50%, njihov odnos postaje partnerski te se to poduzeće više ne može smatrati neovisnim. U definiranju ovih odnosa vrijedi pravilo recipročnosti. Poduzeće se smatra partnerskim u slučaju da:

- Udio poduzeća u drugom poduzeću ne iznosi manje od 25% ili više od 50% što znači da se taj postotak odnosi na postotak glasačkih prava i kapitalnog udjela te ukoliko udio drugog poduzeća u tom poduzeću ne iznosi manje od 25% ili više od 50% što znači da se taj postotak odnosi na postotak glasačkih prava i kapitalnog udjela,
- Poduzeće nije vezano za drugo poduzeće što znači, između ostalog, da udio glasačkih prava u drugom poduzeću ili obrnuto, ne smije iznositi više od 50%. U tom slučaju, pri definiranju spada li pojedino poduzeće u jednu od kategorija MSP-a, konačnom broju zaposlenih i godišnjem prometu/aktivi/dugoročnoj imovini pridodaju se isti pokazatelji drugog ili više poduzeća s kojima je to poduzeće u partnerskom odnosu i to za onoliki postotak koliko drugo poduzeće ili poduzeća imaju udjela u navedenom poduzeću.

Pri računanju pokazatelja, radi izbjegavanja prekomjernog računanja, poduzeću se pripisuju pokazatelji samo onih poduzeća s kojima je poduzeće izravno u partnerskom odnosu. Ne pripisuju se pokazatelji onih poduzeća s kojima su partneri prvog poduzeća u partnerskom odnosu.

Primjer:

Tvrtka A posjeduje 33% udjela tvrtke C i 49 % udjela tvrtke D, dok tvrtka B posjeduje 25% udjela tvrtke A.

Pri definiranju poduzeća A prema jednoj od kategorija MSP-a, uz vlastite pokazatelje, poduzeće A mora svojim pokazateljima pridodati 33% pokazatelja tvrtke C, 49% poduzeća D te 25% pokazatelja poduzeća B.

Konačan rezultat, tj. pokazatelji poduzeća C iznose:

Broj zaposlenih: 100% poduzeća A + 33% poduzeća C + 49% poduzeća D + 25% poduzeća B

Godišnji promet: 100% poduzeća A + 33% poduzeća C + 49% poduzeća D + 25% poduzeća B

Aktiva/dugoročna imovina: 100% poduzeća A + 33% poduzeća C + 49% poduzeća D + 25% poduzeća B.

Povezano poduzeće

Isto tako, poduzeće može biti i povezano. Karakteristika povezanog poduzeća je većinski udio jedne ili više tvrtki u udjelu povezanog poduzeća. Točnije, ukoliko je više od 50% udjela poduzeća u vlasništvu jedne ili više tvrtki, poduzeće se smatra povezanim, budući da tvrtka s većinskim udjelom ima dominantan utjecaj u odlučivanju poduzeća. U definiranju ovih odnosa vrijedi pravilo recipročnosti.

Primjer:

Poduzeće A posjeduje 51% udjela poduzeća C i 100% udjela poduzeća D, dok poduzeće B posjeduje 60% udjela u poduzeću A.

Budući da poduzeće A ima više od 50% udjela u poduzeću C i D, te poduzeće B ima više od 50% udjela u poduzeću A, poduzeće A mora svojim pokazateljima dodati 100% pokazatelja poduzeća B, C i D.

Broj zaposlenih: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 100% poduzeća C + 100 % poduzeća D

Godišnji promet: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 100% poduzeća C + 100 % poduzeća D

Aktiva/dugoročna imovina: 100% poduzeća A + 100% poduzeća B + 100% poduzeća C + 100 % poduzeća D.

VAŽNO!

Pogrešna klasifikacija poduzetnika i odabir krivog intenziteta potpore može dovesti do pada projekta!